

บทละครว่า

เรื่อง

พระโกสละรินทร

(ประเสริฐบุษย์อักษร วาณา)

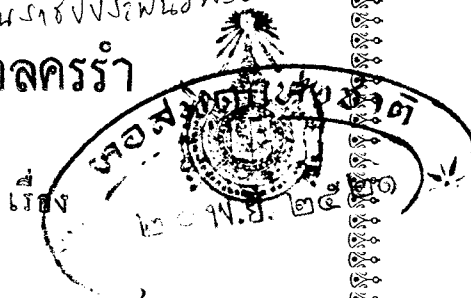
—*~*~*~—

โรงพิมพ์อักษรนิทัศน์

ว.ศ., ๑๓๐

กรมพระนางเจ้ารำไพพรรณี

มทลครร่า

พระโกศลวิมล

(ประเสริฐอักษร วรนา)

—*—*—*—

โรงพิมพ์อักษรนิล

ว.ศ., ๑๓๐

เลขห้อง

895:9112

เลขหมู่ 46234 LPW

เลขทะเบียน: ม. ๑๑ ๗ ๗/๘ ๓

46. ๑๕๑

บทละครรำ เรื่อง พระไภสเวรินทร์

(ประเสริฐ อภัยร รพณา จำลองจากอาหรับราตรี
สำหรับ ดิศร หลวง นฤมิตร ร, ศก ๑๓๐)
โหมโรง แล้ว คณตรี ขึ้นว่า พระไภสเวรินทร์ ออก
นั่งเตียง มี เสนา เฝ้า เบื้อง บงกชมาศ

ซ้ำ ปี่ รับ คณตรี ๑ เมื่อนั้น พระราชาไฉย,
ไภสเวรินทร์, ยติมิตร สูร สัมเทจ ชนก, ปกถวัลย์, มาณ
บัณฑูร เทอภรรวมบุญ, เนาพิทักษ์, นัคคะรา ปาง
พระบาท, ประพาศ พันศ, ครุฑประสิทธิ์ กวัญญะกฤต, พิณิจ
ครึก, แล ปรุกษา ภิมุขะมาตย์, ราชมมนตรี, ศรีเสนา
ผดุงชาติ, ศาสตรา, สถาวร ฯ ๔ คำ

สามเส้า รับ คณตรี ๑ พระยุพราช,
สถิตย์ อาศน์, ปราสาท สุวรรณ ยาม สายัณห์, บรรเทิง,

สเริง สมร เสวก พร้อม, น้อม กาย, ถวาย กร ทูล
 รายงาน, การ นคร, ตั้ง ก่อ นมา เขาวบพิตร, พิธิฉัย,
 โดย อัยการ สโมธาน, บุดิธรรม, ผ่อน ผันหา ปรง
 ประโยชน์, ไพรตประคอง, ผองไพร่ฟ้า กุจะราช, ะริยา,
 ราไชบาย ฯ๔ คำ เจรจา (ตรีส ราชกิจ แลการ
 บรรเทิง พระไทย พอ ชุนวัง ออก มาเผ้า ต่างตจใจ)

หรือ ๑ เห็น ชุนวัง, ทลิ่งทลิ่ง, ถึงที่เผ้า กัม
 เกล้า, กระจะเสวราสังก, พิธิกลหลาย นำมีเหตุ, เกทไทย, อินโค
 ร้าย เสมา นาย, ต่าง ตระหนก, งงงัน ฯ ๒ คำ
 (อั้ง กัมครุ่หนึ่ง)

ร้าย ๑ ชุน เขย ชุนวัง ประเทียว นั้ง, ประเทียว
 หมอบ, หอบ คิวสัน พระยุพระราช, กราตถาม, ยิง คร้าม
 ครัน อัก อักอื่น, อาตุร, ทูล คที ขอ เตะชะ, พระ ปีน,
 ปีโยรส เกิด ขบถ, รบ ฟุง, เข้า กรุง ศรี ล้อมค้าย
 หลวง, ล่วง โทษา, ลอบ ราวี เรา เสี่ย ที, เสี่ย องค์, พระ
 ทรงธรรม พวก ทบศ, ขบถ ผจณ, ปลัน นิเวศ อุบัติ

เหตุร้ายลับ, คับขัน พลทหาร, สท่าหูกู้, เหลือสู่มัน
 ค่ายพัลวัน, กระชั้นตัว, นำกลิ้งนัก เชิญเสด็จ, ทรุณะ
 ราช, ไล่ลาดเร้น เทียนนี้เห็น, ติกว่าโถม, ออกโหมหัก
 แม่น้ำไป, ไกลจะถึง, อย่าพึ่งพัก ใครสมัคร, มาเด็ก
 เรา, ตามเจ้านาย ฯ ๘ คำ เจรจา (อมาตย์ต่างตื่น
 คึกเอาตัวรอด ชูหวังเจ้าพระโอรส)

หนีเสือ © แลนเฮย แลนฮนถ พระ

เขาวราช, หวาดหวั่น, ชั่วญหาย ราชเสวก, อกระรวี,
 กลัวตาย คืบเวยววย, วอนวัง, เห็นสิ่งคดี ชูหวัง,
 จังจัง เหม่ม, เหม่มสทอน คกายกร, พระโอบบุตร, จะผูก
 หั้น เสียงให้ร้อง, ก้องข้าง, ปรางค์มณี พวกไพร่,
 หุดละหุด, รุกถึงแกว พระหน่อไต้, ไกละวินทร์, ลั่นสติ
 เห็นสุทวิ, ยุทธมา, ถึงกล้าแกว ตรีสเวียกใคร, ไถลเด่น,
 ไม่เห็นแกว เผลนจากราช, บัดลังก์แก้ว, กระจโหนร ฯ
 ๖ คำ เช็กฉิ่ง (ต่างคนต่างหนี ชูลมุนเข้าโรง

๔ ไก่สรวิรินทร์

พวกขบถ แล่นเข้ามาไล่คั้นไม้พอบเลย เข้าโรง พระ
โอรสออกเฮกา)

บังใบ รับคนตรี ๑ สุริโย, อโนไทย, ไก่สรวิรินทร์
พันธานินทร์, ลุเว้ง, เซ็ง สิงขร เหลือ เอก องค์, หลง
มา, วนาคร พระเหน้อยอ่อน, อนาคตเฝ้า, เฝ้าวิญจวน ฯ
๒ คำ โศก

โอชากุล รับคนตรี ๑ ไซ้พระปิ่น, บัณฑพี,
สี่หะเทศ ทุกขอยเขตร, ขยาคฤทธิ, มหิศวร อ้ายขบถ,
พยศ ฌกรรจ, มั่น มิควร สือก สวณ, ชิง บุรินทร์, ชินะวะตี
เสียบ ชีวาคม, บรมนารถ, ราชบิคร เสียบ นคร, เสียบ ฉัตร,
เสียบรัศมี กองทหาร, ศาญเหี่ยม, เตรียมต่อตี กลับ
เสียบที่, เสียบทัพ, ยับ กระจาย ฯ ๔ คำ โศก

บุหร่ง ๑ จะ อ่า องค์, ทรงมหา, ฐฎาเพ็ชร แต่
ละเมียด, จินคา, ราคาหลาย คนทรายเค้า, พระลูกเจ้า,
จะเข้าร้าย ไม่แยบคาย, อ้ายขบถ, สักคมา จำลัอัน
ขัด, ตียาวรณ, ก่อ่นเดินทาง ฝน ขาย บ้าง, ไซ้สี่, ไซ้

อาไศรยยายตา ๕

ภุษา มานะไว้, ใจดี, มีเพลา คง มีท่า, ย่อม ขบถ,
คึก ทดแทน ฯ ๔ คำ

หรือ ๑) ทรมณวิธ, ไก่สรินทร์, ชินะชาติ ภาวะวิ
ภาวะวาค, แสง พฤษยา, พนา แผน ค่อย เปลื้อง เครื่อง,
เรื่อง ขวาม, ยาม ยาก แค่น คง แต่ แหวน, สอง วง, ทรง
เคิน ไพร ฯ ๒ คำ พญาเคิน (พระโอรส เข้า โรง
ยาย กะตา ชาว ข่า แล อ้าย ทาย ออก มา เล่น จน พระ
โอรส ปลอดภัย เป็น มาณพ ออก จึง เข้า โรง) เพลงเร็ว

นารายณ์แปลงรูป ๑) สงสาร พระ, ไก่สรินทร์,
ปิ่นพิภพ ปลอดภัย, หม่อมคำเนน, เถิน ย่าใหญ่ เห็น
กระท่อม, ห่อมคง, ท่วน ทรง ไป หวัง อาไศรย, อยู่
ด้วย, ช่วย อารี ฯ ๒ คำ เสมอ (ยายกะตา แล ทาย
ออก) เจรท

ตลกหัวเราะ ๑) บั๊กนั้น ยายกะตา, หาพื้น,
ยื่นตาหุ่ย ทั้ง อ้าย ทาย, ปลายใจ, ไซ้ พอดี ต่าง
ปราณี, มาณพ, รบ ฟัง ฟัง คำ จึง ว่า, ถ้า จะ อยู่, กะกุ

๖ ไก่สรวิรินทร์

ด้วย มิ่งต้อช่วย, หา ฟัน, อย่าตื่น หยิง เลิก
เกียจคร้าน, ทำนคำ, ทำจริง ๆ ขึ้น อ้อย อึ่ง, นอน
กระกน, สิ้นเมตตา ฯ ๔ คำ

ฝรั่งเรือดัด ๐ เมื่อ นั้น พระไก่สรวิรินทร์,
ผิน ภักตร์, พยักว่า อย่าพักเข้บ, เลย ไม่ทำ, ข้อสัญญา
รับเที่ยวหา, ฟัน ขยั้น, ทุกวันไป ฯ ๒ คำ เวจา

ไทยน้อย ๐ บัด นั้น ยาย กะตา, ปรานี,
จะมี ไสน คั้น ขวาน เชือก, เลือก ลัย, สำหรับ ใช้
ช่วย จักให้, ไอยกุมาร, สุาน นุกุล ฯ ๒ คำ เวจา

ทุกชะตะ ๐ เมื่อ นั้น พระลูกไฟ, ไก่สรวิรินทร์,
บดินทร์สุร รับ เชือก ขวาน, สัก้าน อูรา, อาตุร อย่าง
บาทะมุล, เยื้องเหยา, เข้าพนานต์ ฯ ๒ คำ เพลง เร็ว

มอญแปลง รับ คนตรี ๐ สุขุมะชาติ, อนาดเข้บ,
มิเคยตัด ะบมัทถ, ชัก อังสา, นำสงสาร ฟันราก
ไม้, มิใคร่ขาด, ขยาคคร้าน พเอนขวาน, โคนโลหะ,
เข้บ ประกาย ฯ ๒ คำ รัว

ธ ๖ ๐ อากูรคิน, คัยคิน, เห็น ชันแระ เล็ด
คนแผ่, ปีกทาย, ปลาคหลาย มีสายชู, หูแหบ, อย่าง
แยคาย เขยิบ ขยาย, แ้มโล่ง, เข่นโพรงลง ข
๒ คำ เรรา

ทองข้อน รัชคณตรี ๐ พระค้อยถัก, ลง
อ้อม, ะจันทรโต' เข่นคุ่มโพล์, โอ้อ่า, นำพิศวง พอ
หมคคั้น, หลั่นล่าง, เห็น ทางตรง แล้วเวียนวง, เว้ง
ถ้ำ, แรณสำออง ข ๒ คำ เชิดจีน

ชมตลาด ๐ ฟั้น ซาลา, โมราลาย, สอดหลาย
ศรี ผนัง มณี, เหนก ประทับ, สลับสร้าง เพกานแก้ว,
แหววาว, ตั้ง คาววาง แสง สว่าง, ว้างไว้ง, ละโล่งงาม
มีไม้คอก, คอก ทวง, พวง ข้อย หยค เพ็ชรทับทิม,
มรกฏ, สกอร่าม สัตตะรัต, ะนาแซม, วัช แวมวาม
ตำเนิน ตาม, ถนณเลียว, เสี้ยว พระไทย ข ๔ คำ
เพลงนี้

ชมโฉม ๐ เขี่ยมเว้ง กลาง, แลราง ๆ, เห็น
นางน้อย โฉมแ่ม ซ้อย, ชวนจิตร, พิศมัย นั้

๘ ไก่สรินทร์

กำศวณ, ครวณคร่า, อยู่ทำไม ยิ่งยลไท้, ไก่สรินทร์,
ยิ่ง คุ้มโดย ฯ ๒ คำ (ปลาตมอง)

ชั้นพลับพลา รับคนตรี ๐ สาวเฮย สาว
น้อย ไบเคว้าสร้อย, โศกกำศวณ, หวลโหย อัยศร
สุรางค์, นางพราย, ออย่าวายไวย เชิญขึ้น ไชย,
ฉลอง รศ, พันธ์ไฟโร ฯ ๒ คำ เหวา

ธวัชฉมัตต ๐ ไครเฮยไครหนา ปลาต
แล้ว, แกล้วกล้า, เข้ามาไค้ น่อง เป็นราช, ะบุตรี,
บุรีไกล ฝักรวไร, ใจักษ์, ไปลักมา จากนคร,
อุทระวัน, ะราชี่ นามน้องนี้, สุลาสี, มียศลา ท้าว
ทิพยงค์, องค์นริศร์, เข็มยิตา เชิญลีลา, หลีกไป,
เสียบให้พัน ฯ ๔ คำ เหวา

ชาติรี รับคนตรี ๐ โนมเฮยโนมฉิน พี
ชื่อพระ, ไก่สรินทร์, ปีนพหล ชนกพี, สีหะเทศ, ปกเกษ
คน อยู่แกนกล, ชินะระที, มีเตชา เกิดชวล,
หมกโยธา, จะราวี พีจิ่งหนี, พังเขา, อยู่ราวบ่า คัก

ผีกลับ

๗

พันเพลิน, เติน เตียว, เลย เลี้ยว มา ช่วย ขวัญตา,
พันยาก, ขอฝากมิตร ฯ ๔ คำ เจจ

ละสม ๑ เจ้าเฮย เจ้าชาย มุละสี, ฝี่ร้าย,
กายะสิทธิ์ ช่มเหงน้อง, ต้อง ชั่ว, ควบ กลัวฤทธิ
ไปรคอย่าคิก, คยคำ, จะพาม้วย ฯ ๒ คำ เจจ
(รัวเสียงกัมปนาทในโรง นาง ตกใจวิ่ง ร้องไห้พระคลัง)

ดวงพระธาด ๑ เร้วเฮย เร้วเถก รีบหลย
ลี, หัน เปิด, ไปชอกห่วย เสียงกัมปนาท, ยีศาจมา,
ไปรคอย่างววย นึกว่าช่วย, หลิง จน, ให้พันตาย ฯ
๒ คำ เจจ

รวิ ๑ เมื่อนั้น พระโกสะรินทร์, ถวิลหวน,
ขวัญหาย ส้มเชือก ขวาน, พยานแผ่น, เว้น พระกาย
เกรงฝี่ร้าย, หึงสา, ฆ่าสาว น้อย ฯ ๒ คำ รวิ
สามลาผี ออก

รวิ ๑ บัดนั้น มุละสี, ฝี่โรค, กระโคค
ผลอย กระจายเมียบ, เคลี่ยคล้า, เผ้า ล้าออย เปื้อ

คยอช, คลั่ง ชลุก, สหุททรวง ฯ ๒ คำ เจริญ

โลมณวก ◎ นาง เขย นาง มนุษย์ เจ้า
 บริสุทธิ, แสงงาม, ผัว ห้าม หวง บุง แมลงวัน, ชัน
 แมลงสาบ, ไม่ลาย ล้าง ผัว เขย ทวง, สุภา คณ, แต่
 ตน เทียว ฯ ๒ คำ เจริญ

ฉงน ◎ เห็น ภักตร์ นาง, หมาง หมอง, คราย
 ร้องไห้ อากาไร, เหมือน เคย, เลย เหลียว อาราม หิ่ง,
 ชิ่ง ไกรธ, อชโยเคียว ตามใคร เขียว, ชม นาง, บ้าง
 ฤาไร ฯ ๒ คำ เจริญ (ซีก นาง ก็ ฎีเสธ)

ตัดพ้อ ◎ ผี เขย ผี คลั่ง สอน ใน ถ้ำ,
 กำบัง, ยัง สงไสย นี สันรัก, ฤจัก แวง, แกล้ง โยไฟ
 ฆ มิใคร, มา ถึง, แค่น หิ่ง พาล ฯ ๒ คำ เจริญ

อมตักตต ◎ บัด นี้ ปีศาจ ร้าย, มีวาย ชุน,
 ยัง อยู่น่า น กอด ก็อยาก, หาก หิ่ง, ชิ่ง รำคาญ เหลือบ
 เห็น ขวาน, เชือก หิ่ง, วิ่ง มา มอง ฯ ๒ คำ เจริญ

หงุดหงิด ◎ นี เชือก ขวาน, พยาน ชุน, มา อยู่

ด้วย อีสาวสวย, ทูจริต, บิณฑล่อง ๆ รัยตามจริง,
หะใคร วัง, มาลาลอง ลอบ ประคอง, ขณะ ญ, ไม่อยู่
เคียง ฯ ๒ คำ เหวท

หรือ ๑ หน้าเขยหน้าอกสู จะไปรู้, ญาของใคร,
จะได้เคียง พระโอยรู๋ นาง, ผะผาง พ้อ, ใจสำเนียง
ในจิตร เพียง, พิณศระระ, ด้วยกลั้วไภย ฯ ๒ คำ

ฝรั่งคลง ๑ ร้อง เขยร้อง ทวาด กัมปนาท,
แผลง เเซา, คูหาไหว ออกจากถ้ำ, สำแดง, ฤทธิไกร
ทลิ่งไล่, ตีตตาม, ด้วยความแค้น ฯ ๒ คำ คุกพาทย์ เข็ท

หรือ ๑ เห็นหนุ่ม น้อย, ต้อยตาม, อาราม คั้น
เกี่ยว หุยกเย็น, ภาระเล่อ ภาระล่า, ถลาแล่น ไม่มีชวาน,
เชือกพัน, ตัก พัน เถน ครั้น แปร แปร้น, ถามตรง,
คงไม่รัย จำต้อง ล้อ, พอให้หลง, คง เข็มการ เจ้า
ของชวาน, แล้วญ, จะ จู๋จับ จึง ร่าย มนต์, สกละ ภาย,
ก็ หาย วัช บัคใจกลับ, เข็มตาแก่, ช้อเข็มา ฯ
๔ คำ ตระรัว เหวท

หรือ ๑ พ่อเฮย พ่อหนุ่ม ตา เทียว สุ่ม, ตัก
ไม้, ที่ ในบ้ำ พย เชือก ขวาน, หลาน วาง, ข้าง มรรคา
นี่เข้าตา, มา กำนัล, นันท อารี ฯ ๒ คำ เรรหา

หรือ ๑ เมื่อนั้น พระราชาบุตร, พิรุณ รอย,
แสรัง คอยผี เชือกก็ไม้, ไซ้ ของ หลาน, ขวาน ไม่มี
ไปรค อารี, อารอย, หลาน ซอยใจ ฯ ๒ คำ เรรหา

ร้าย ๑ ฟังเฮย ฟังปด ปีศาจอท, โทโย,
โยไม่ไหว ใต้ถลันชู้, สุลาสี, มิใช่ใคร กลับเพทไล่,
ถลันกุ่ม, ชุ่มเฮามา ฯ ๒ คำ ร้ว เชือก เรรหา
(ชักนาง แลมาณพทง ชูทิ้ง หลอก ต่าง ปฏิเสธ
ว่าไม่เคยรู้จักกัน แต่จับเท็จได้หลาย กระตง
พระโอรสล่อให้ผี ปฏิญาณถวายว่า จะไม่ฆ่าพระองค์)

หรือ ๑ เมียเฮย เมียรัก แม่ขึ้นใจ, ไม่รู้
จัก, จริง ตั้งว่า แม่รักผัว, กลัวโย, ใต้เมตตา เขา
ตายฆ่า, อ้ายคนนี้, ที่ เกิดนะ ฯ ๒ คำ เรรหา

จำปานารี ๑ แสนเฮย แสนประกาย ไซ้

หมิง เต็ก, เพชชะฆาฏ, เลือด ผาด ฉะ ให้ ทำ บาย, หยาย
คายน. ร้าย นั ก ฉะ ไม่ ขอ จะ, ฆ่า คน, ทน บั ล ไลย ฯ
๒ คำ เหว จา

กล่อมลูก ๑ อ้าย เฮย อ้าย นี ช่วย ฟัน
อี, สุลาสี, ที ไต่ ไหม มึง ชาย ซา ตี, ฉกา ทล้า, ประหมา
ใคร สึง เวช ไย, ไม่ รู้ จัก, มัก คับ กั น ฯ ๒ คำ เหว จา

ล่องเรือ ๑ ผี เฮย ผี ทมิ พิ เรา มี คี ล, คี ล
สั ตย์, มี ต เวา มั น ก ล้า ไม่ ก ล้า, ฆ่า ม นุ ษ ย์, อ ยุ ติ อ ร ร ม
ยั ง ผู้ หู ญั ง, ละ ยั ง ฟั น, ไม่ ล ง มี อ ฯ ๒ คำ เหว จา

กระบอก ๑ เห็น เฮย เห็น โท น ไท่ ผี โม่ ไท, โม่
โลก, โกร ร ชี ก ชี อ ชี ซา ตี ชั ว, โกง ฉั ว, หนอย ตั ว ลี อ
แค้น ไช ลี อ, คี อ อู บาย, ตาย เถ ก มั ง โท ก ฉว ย คาย,
ถาย ถลา, ง่า งั อ ทุก ก ล้า หนี อ, ตู ย เถ ัน, เฝ ัน ผั ง ผั ง
พระ ไก สะ วิ น ทวี, เห็น ย พิ น, คั น คั น คั ง แล ัน ท ลั ง,
เข้า ถ ลั ัน, ช่วย กั น ไว้ ทอ ค ซี วา, ชั ต ย มา, หนี ก ล้า แกล ัว
อ้อ น อ ว น แล ัว, พ้อ พ ล อ ย, ถอย ไม่ ไหว ผี ชู ้อ, ฤ จา

๑๔

ไถ่สรวิหทร์

ล่อ, ขอบ ข่างไร   แชนง พระไทย, ต่อสู, อสูรกาย ฯ

๖ คำ   เรวทา

พรหมณตตีน้ำเต้า   ๑   ภูตชีกชัค, สบัก

หลุก, หลุกถลัน   สุลาสี, ฤทิสัน, ขวัญหาย   โยษุ

ฉ้อฮน, วอน ผัว, ค้วย กลัวตาย   จนผ็ร้าย, พิโรธพิน,

เจ้าบัลไลบ   ฯ   ๒ คำ   เชิดฉิ่ง   โศท

รว   ๑   ภูต ปิคาจ, อุยาทวร้าย, ไม่หายแก่น,

ทลิ่ง แล่น, ร่ายมนต์, บ่นไชโย   สหายเขาวราช, ปิคาจสิง,

เข็นสิงไฟ   ถีบเตะไล, ไปจน, พังถ้ำทอง   ฯ   ๒ คำ

รว   เชิด   (ผีเข้าโรงสิงสายออก)

ตนาบแปลง   ๑   ใ้อินาถ, พระเขาวราช,

ไถ่สรวิหทร์   ฮาครุทัน, แดยัน, สันสยอง   จำกันกัน,

ขวัญทุเรศ, หน้าเนตร์นอง   จะ ย่าง ย่อง, กลีบ ไชยค, โลก

เหมื่อนสิง   ฯ   ๒ คำ   ประเทศ

ไล่ควาย   ๑   บัดนั้น   ขายกะตา, ผ่าฟัน, ตัน

ยั้ง   เรียกทามา, คว่า กระสุน, วุ่นจะ ยิง   ตาควาย

หลาว, ป่าว ๆ ทั้ง, วึ่ง อละเวง ข ๒ คำ เจะจา

ลิงโลด ๑ เมื่อนั้น วานรแปลง, แขนงโทษ,
 ไชยคเหยง ทำครีตครอก, บอกรู้, มิให้เกรง เข้า
 ไกล้ายาย, ตกาย ะเลง, ตามเพลง แก อ้าย ทายขี้,
 กล้ากราก, อยาก ะ จั๊ป ตา ขยับ, เชือก คล้อง, ย่อง
 ย้มแต่ ครั้น ลิง โลด, โดคหา, ตา ยอมแพ้ ไม่
 กุคั้น, ชันแท้, หนอ วานร ลิง กษัตริย์, ตรัสไม่ ออก,
 ครีต ๆ ปราค โดมถลา. ขว่ากระต่าย, วาค อักษร
 ไพร สันตาน, อ่าไม่ ออก, คิค ยอด ย้อร ช่วยกัน
 ท้อน, ช่งไว้, เทียว ไหว วาน ข ๖ คำ เจะจา
 (ชาว บ้านต่าง มาดู อ่า อักษร ลิง ว่า จะ มา ขอ ฟัง
 อ่าใครย ตาม เติมไม่ ทำ ร้าย ตาเอา เชือกผูก เห็น
 ปลาด แล เชือก ต่าง แนะ ให้พาไป กำเนิด ท่าน อรรค
 มหาเสนาผู้ใหญ่)

หรือ ๑ บัดนั้น ยาย กะตา, พา ลิง, วึ่ง งุ่น
 งาม เลียงไว้ เอง, เกรง ผิด, คิค ชี คร้าน เชื้อ

ชาว บ้าน, ไป กำเนิด, ท่าน เสนา ฯ ๒ คำ เชิด
(มหิธร เสนา ผู้ใหญ่ ออก มี ทนาย)

ลมิงทองมอญ   ๑   บั๊ก นั้น   มหิธร, นคร
อำมาตย์, ฉลาด กล้า   เห็น ยาย ตา, พา สวา, มา วัน ทา
มัน ไท กว่า, ลิง นั้ก, ซัก เหตุ การ ฯ ๒ คำ   เรรท
(ลอง ให้ เขียน หนังสือ)

รู   ๑   เห็น ลาย มือ, หนังสือ เขียน, ไม่ เพี้ยน ผิด
ข้อ ลิขิต, แยก คาย, หลาย สถาน   ปลาย ล้วน, คว
ถวาย, ทูล ราย การ   คง ไป รท ปรารถ, จู ง ออก, ออก
จาก ขวน ฯ ๒ คำ   เชิด   (เข้า โรง ท้าว ศัลละ ศักดิ์
มเหสี เสนา กำเนิด ออก)

ข้า   ๑   เมื่อ นั้น   ท้าว ศัลละ ศักดิ์, อรรค ขพิตร,
มหิศวร   เจ้า ชีวิต, กุ ลี สะ นิกร, นคร ควร   พระ กู
สงวน, สะ มะ ตา, ยอด นารี   สถิต ยั รัต, ระ นะ สิง หาศ น์,
โสภา ศภ พ   เสนา นข, นอบ ปรระ มต, บทะ ศรี   นิระ ทุก ช์,
สุข เกษณ, เปรม ปรวี ตี   บำ รุง บูรี, ศรี สวั สัก,

วิธีไทย ฯ ๔ คำ เจริญ (มหาราชพาโคลงที่วานร
 แด่ง มาถวายโปรดให้หาตัว มา เป็นเสนาบดี ครั้น
 ทราบว่าถึงยังทรงพิศวง ตรัสให้พามาถวายตัว
 มหาราช ก็ให้พาตัวเข้ามา)

หรือ ๑ มอง เขม้น, เห็น อมาตย์, มหาราช นำ
 วานร, นำ กลัว, ตัวใหญ่ ทำเหมือนคน, พิกัด ครั้น,
 ชั้น พระไทย รู้กราบไหว้, คลาน หมอบ, ซอบ ขวอน ฯ
 ๒ คำ เจริญ (มหาราชกลัว ก็ กลัว โปรด ก็ โปรด
 เสนา นาง กำเนิด ต่าง เห็น เป็น มหัจฉริยะ ขบขัน)

หรือ ๑ เมื่อนั้น ท้าวศัลลสะศักดิ์, อรรคชนงค์,
 ทรง พระสรวล มหัจฉริยะ, ชั้นถึง, ทก สิ่ง ควร ชู
 เลียง ล้วน, ฐ นิพนธ์, เหมือนคน เช่น พระนารินทร์,
 จินตนา, อิศารัก เอนำ จัก, เรียก รัมภา, ให้ มา เห็น
 คง ชอบใจ, ใคร' เอื้อ, จน เหลือ เว้น นาง โมง เย็น, มี
 ใคร, พไป ที่ ฯ ๔ คำ เจริญ

หรือ ๑ บัดนั้น นางพนัก,งาน ยาม,ตาม
 หน้าที่ ขมิวาท,รับพระราช,เสาวณี ธิปไตย,พระบุตร,
 ขึ้นมา ฯ ๒ คำ ชุบ (นางไวรมภา ออก)

หรือ ๑ เมื่อนั้น ท้าว ศัลละศักดิ์, กวักพระ
 หักดิ์, คำว่า ลิง ฉลาด, สามารถ เรือน, เขียน สารา
 ทั้ง กิริยา, ซ้ำเชื่อง, เชื่องไม่ชน ถ้า ลูก พ่อ, พ่อใจ,
 เอาไปเลี้ยง (มารดา) เสีย แต่เพียง, พุคไม้ไต้, ไข่
 ขัดสน ไม่คุด, หนึ่งสี่คุด, ฐเหมือนคน แสนพิกล,
 ละลูกเอี้ย, ไม่เคยพบ ฯ ๔ คำ เหวา

โยนดาบ ๑ เมื่อนั้น พระโกสริินทร์, ผิน
 ชแ้ง, แล ประสบ ไวรมภา, ธิคาเด็ก, งามเลิศ ลย
 ทำประจบ, ประแงนาง, อย่าง ชิดชิด ฯ ๒ คำ เหวา

แปลกหู ๑ เมื่อนั้น พระอรไทย, ไวรมภา,
 ภัคตรากัม ช่วยเขิน, สเทิน อูรา, ฐ อาคม, ยาย
 พระนม, ทูลไว้, ไข่วานร ฯ ๒ คำ เหวา (พระบิดา
 มารดา ตามทำไม่อายุถึง นางทูลว่าเป็น มนุษย์ ถูกสาย

พระพิทามารคาไม่เชื่อ นางทูลว่าพระนมถวาย
 อาคมไว้สำหรับ จะแก้ไต้ พระโอรสทรง อักษร
 วิงวอนให้แก้ แลว่ารัก นางอาย แลฉีกเสี้ยว
 จิ้งจอกให้ จิตเครื่อง มนต์ มาให้แก้)

สระบุหรง ๐ จุก เทียนทอง, สอง พระหัตถ์,
 นมัสการ คิวฤกษ์, ะณูพรหมมาน, มเสศร หลับ
 พระเนตร, ร่าย พระเวท, ชีวากร พระบังอร, สำรวม,
 อินทรีย์ ฯ ๒ คำ สำอุการ

เชื่อ ๐ บรรพ พบ, เฝย ณะอบ, ชีโวทก สาค
 ซก ๆ, ไปรย ปราย, กาย กระบี่ กัมขนาท, ปราสาท
 สก้าน, ธรณี บัดใจผี, ไส้มา, ว่าคำรณ ฯ ๒ คำ
 รวิ (ผี ออก ต่าง ตกใจ)

รือ ๐ เมื่อนั้น ท้าวศีลละศักดิ์, อรรคชายา,
 โกลาหล ทุกเสนา, กำเนิด นาง, ต่างตน อัยจน,
 กลัว ปีศาจ, ขลาด จังจัง ฯ ๒ คำ เรรหา

รว ๑) เมื่อ นั้น ไวร้ภภา,ธิตากษัตรีย์,
คำรัสสัง เขย้อายผี,ภาลีล้า,ชย้าอ้ายล้ง ถอน
สาปทั้ง,แก้งสิง,ลึงเขย้นคน ฯ ๒ คำ เจรจา

สุดใจ ๑) ฟ้งเฮยฟ้งนาง ปิคำจกราง,
เขย้อช่า,ตาถลน ไกรธกัไกรธ,กล้วกักล้ว,มัวพระ
มนต์ เขย้นจำน,จำท่า,คำโองการ ฯ ๒ คำ ร้ว
(ผีทาย ลึงกลายเขนพระโกสรวินทร)

ธาเฮย ๑) ลึงเฮยลึงทมพิ กลายเขย้น
พระ,โกสรวินทร,ป็นทหาร มานั่งชิต,พระธิต่า,ร่า
ล้าราณ บังคมพระมาร,ทรบพิตร,บิตุงค์ ฯ ๒ คำ

พวงร้อย ๑) เมื่อ นั้น ขอมกุลิส,พิจร่าฟ้ง,
คลึงหลง นางพระญา,สร้าปล้อม,แพยล้อมองค์ ชม
โถมยง,เขวมหุ่ยย์,กัขบตุรี ฯ ๒ คำ เจรจา
(ชักหนทรายเรือ)

สตายขง ๑) เมื่อ นั้น พระโกสรวินทร,ภิญโญ
คม,กัมเกยี่ ขอมอบกาย,ทูลถวาย,ชีวี ไวร้ภภา,

นารี, ขววยาวปราณ ฯ ๒ คำ เหวา

ข้างประสารงา ๑ เมื่อนั้น บรมกษัตริย์,
ทนต์ชม, ผลมผลาน ค่อยโลมเจ้า, เยาวธิดา, พา
เบิกบาน แล้วกระการ, อภิเศก, เอกอหงส์ ฯ
๒ คำ เหวา (ขณะนั้นเสียงตะหะตกใจกัน
เสนาเข้ามาทูลว่า มีทัพใหญ่มาจากกรุงฉินะระที่
ว่ามาเที่ยวติดตาม จะเชิญเสด็จพระโกสรวินทร์คืน
พระนคร ครั้นทราบบรมกษัตริย์ให้หาพละนายถมา
เฝ้าพบนักระพระเขาวราช)

๕ ร ๑ ๑ บัดนั้น เสนา, ปรีการมย์, สัม
ประสงค์ บังคมงาม, ทูลความ, ตามตรง ข้าบาท
คุม, จัตุรงค์, ออก รวี่ ข้าบทรยศ, ขบถปราย, ราชพิณาศ
เชิญสมเด็จ, พระยุพราช, คือนกรุงศรี ปรายตาภิเศก,
เอกชนก, ปกไมพี เลียงไพร่ฟ้า, ประชาชี,
เฉลิมวงษ์ ฯ ๔ คำ เหวา

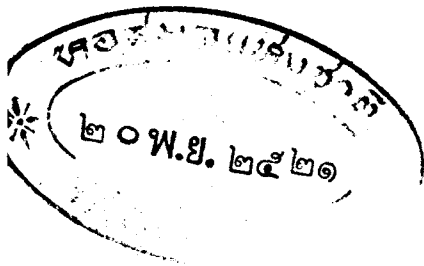

๒๒

โกสรวินทร

ขอรับคณตรี ๑ เมื่อนั้น ขอม กุณิส,พิชิตะ
ภพ, สรบ ประสงค์ ให้ เลียง ฑู, หมู ชนิก, จัตุรงค์ แล้ว
ชวของค์, พระเชย นาง, เข้า ปรวงค์ใน ฯ ๒ คำ เสมอ
(เข้าโรง คณะ ช่ง ฉาก นาง กำเนิด ตามเสด็จ
นอกนั้น ถอย เข้า ทาง หนึ่ง)

กรวาวรำ

คุภมัสตุ